

Lazer Viking

„Když vydám skladbu, přestává být moje. Patří už jen posluchačům“

Majitel Anděla, držitel ceny hudebních kritiků Apollo. Občanským jménem Jakub Kaifosz, aktuální uměleckou metamorfózou Lazer Viking, jinak také člen Wild Tides. Nemá rád povrchní debaty o žánrech a na hudbu nahlíží z perspektivy, která není úplně běžná. Už ne tak hubatý jako dřív, ale stále svůj.

TEXT: PETR ADÁMEK

Nedávno jsem si znovu pouštěl tvoji děkovnou řeč na loňských Andělech, kde jsi na pódiu vytáhl svoji maminku, která hrála v oceněném videoklipu Yr Body. Jak moc tě jako malého vedli rodiče k hudbě?

Když mi bylo pět, dostal jsem na výběr, že můžu hrát na piano jako máma, nebo na housle jako táta. Já jsem teda chtěl hrát na bicí, to byl můj sen, ale naši mi řekli, že bicí můžu klidně časem přibrat, ale že nejdřív by bylo lepší naučit se hrát na nějaký základní nástroj. Nejsem sebevrah, abych šel do houslí, tak jsem si vybral piano, na které jsem se učil snad až do svých dvanácti. Moc mě to ne bavilo. Dnes jsem za to ale moc rád, protože mi to vlastně hodně dalo, co se vnímání hudby a toho, jak fungují hudební nástroje, týče. Moji rodiče byli a jsou skvělí v tom, že mě podporovali a stále podporují, ať už hraju cokoliv na cokoliv. Vždycky věřili tomu, co dělám, a to pro mě zůstane navěky strašně důležité.

Na kolik hudebních nástrojů dnes dokážeš zahrát?

Já nevím. Mě baví hrát na nástroje, na které neumím. A čím víc to neumím, tím víc mě to baví. Můj nejoblíbenější nástroj je cimbál. Nikdy jsem se na něj ale neodvážil ani sáhnout. Mám z toho nástroje neskutečný respekt. Možná jednou, nikdy nevíš.

A když přijdeš do místnosti, kde bude ležet syntezátor a kytara, na co sáhneš dřív?

To bude záviset na tom, o co si bude říkat ta konkrétní písnička a který nástroj do ní dokáže dostat přesně to, co mám pocit, že potřebuje. Ale když přijdu do místnosti, kde budou hudební nástroje, budu si chtít sáhnout na všechny, protože nikdy nevíš, ve kterém se schovává ten nejlepší nápad.

Na čem momentálně pracuješ?

Už asi rok dělám na nové desce Laze- ra Vikinga. A myslím, že ještě tak další

rok budu. Paralelně s tím vznikají i nové skladby Wild Tides, rozdělané mám asi čtyři. Do budoucna bychom chtěli s Wild Tides přestat hrát průřezový set celou naší tvorbou a chceme si nechat jen česky zpívané písničky, tak je postupně dopisuju, ať se to může stát co nejdřív. Na dlouhohrající desku to v tuhle chvíli ale nevidím.

Máš pocit, že forma LP je v dnešní době přežitkem?

Udělat a vydat album, kterému budeš bezmezně věřit, je náročná záležitost. A to i finančně. Navíc s malou návratností. Velká investice do něčeho, co nakonec děláš spíš pro sebe. Žijeme v době singlů a TikToku, ale do jisté míry ani ty singly vlastně nehrají prim. Správně bychom jako hudebníci měli co nejvíc řešit reels a teprve potom, když expodujeme na sociálních sítích, bychom měli přemýšlet nad tím, jak tu pozornost nejlíp zužitkovat. To by byl pragmatický přístup k současnosti. Tak o tom

Foto: Wilhelm Kinga

Některé písničky tě slyší, můžou tě obejmout. Nabízejí ti nějaký smířlivý narativ.

ale přemýšlet nechci. Otravuje mě to. Ale nebudu se toho moct stranit věčně. Teď jsem v situaci, kdy si můžu dělat, co chci, a vrátí se mi to. Chci si to co nejvíc užít. Jde mi hlavně o to, konstantně budovat a starat se o komunitu lidí, které zajímá to, co dělám. Pak můžeš vyrábět třeba i speciální, osobní merch, ze kterého budou mít tvoji fanoušci vždycky větší radost, budou k těm věcem mít daleko specifitější vztah. Třeba LP Tunnel Vision vyšlo v nákladu jen 13 kusů, přičemž každý z nich byl ručně dělaný originál. Byla radost to vyrábět a byla radost vidět, že z toho má někdo pak opravdu radost.

Co je hlavním motorem tvojí tvorby?

Ze všeho nejvíc mě pohání potřeba něco neustále překonávat, to je takový můj leitmotiv. Překonávání vlastních

limitů, překonávání těžkostí, které tě v životě potkají. Emocí, se kterými nevím, co mám dělat, pro které nemám místo. Mně vadí tahat si to s sebou na zádech a nevědět, co s tím. Hudba je způsob, jak tomu všemu dát nějaký účel. Věci, co tě bolí, tíží, dostanou skrz ni nějaký nový smysl. To je nakonec i společný jmenovatel celé historie popu. Sdílení zážitků, nejčastěji těžkých a bolestivých. Když se v mé hudbě někdo najde, tak to je pro mě všechno. Moje písničkářství je tady od toho, abychom díky němu mohli být o něco lehčí. Jak já, tak posluchači. Všem by nám pomohlo, kdybychom si mohli trochu vydechnout. V tom má pro mě hudba, ať už ta, kterou mám rád, nebo ta, kterou sám dělám, smysl.

Dobré písničky jsou tedy jednoduše ty, díky kterým je nám líp?

Všichni k hudbě přistupujeme na

základě vlastních zkušeností a na téhle bázi si vybíráme, co se nám líbí a co ne. Hudba samotná na tebe neklade požadavky. Neexistuje hudba, k jejímuž poslechu bys musel být intelektuál, aby tě dokázala oslovit. Dobrá písnička je taková, která od tebe nemá žádná očekávání. Hudba je pomíjivá, protože je o prožitku, který je ale pokaždé jiný. Když se dneska vrátíš k albu, které jsi miloval v patnácti, tak je to najednou jiná hudba, koukáš na ni jinak. Někdy zůstane jen ta nostalgie. A jindy je to se vším všudy – krásně zakonzervovaný pocit. Jediné, co od hudby vyžaduju, je cítit s ní něco společného. A dobré skladby jsou ty, které si pustím za 40 let a ponese stejnou emoční hloubku jako teď.

Jaká je vlastně podstata Jakuba Kaifosze jakožto autora? Jak bys vysvětlil svoji tvorbu někomu,

Foto: Jan Mudra

Schováváme se za abstraktní zvuky, protože je to pohodlnější a bezpečnější než obnažená slova.

kdo o tobě nikdy neslyšel?

Na to mám odpověď vždycky stejnou. Mám rád písničky. Dělán písničky.

A co je esence tvojí písničky?

Nad tím nepřemýšlím. Ty se mě snažíš vytáhnout za hranici, za kterou odmítám chodit, protože jako autor jsem za ní zbytečný. Ve chvíli, kdy vydám skladbu, tak přestává být moje. Patří už jen těm, kdo si ji poslechnou. A každý v ní může slyšet svobodně tohle nebo tamto. A kdo jsem já, abych to někomu vymlouval? Svoboda posluchače je to nejdůležitější. Ty bys jako autor neměl mít potřebu věci pojmenovávat.

To znamená, že když tvoříš, tak se vůbec nezaobíráš svými budoucími posluchači, je to tak?

V kreativní fázi nepřemýšlím, jestli se to někomu bude líbit. Dělán si jenom to, co se mi líbí. Když je to pak hotové a vydané, už to není moje, ale tvoje věc. A dělej si s tím, co chceš. Jestli s tebou bude výsledek nějak rezonovat, protne se s tebou, to už nezávisí na mně, ale jen na tobě.

Zajímavá úvaha. Kdy jsi o hudbě začal takto přemýšlet?

Dospíval jsem k tomu dlouho. Mnoho let jsem k tvorbě přistupoval

egomaniakálně. Štvalo mě sebemenší neporozumění. Chtěl jsem, aby lidi chápali, proč jsem něco udělal tak, a ne jinak, aby jim bylo jasné, jak jsem to myslel, aby se můj záměr přenášel na všechny stejně dokonale. Hodně mě změnila recenze Karla Veselého na Radical Karaoke, debutové album Lazera Vikinga. Karel v ní tu desku úplně roztrhal. Dal jí 27 % za milosrdných 27 minut. Pro mě to bylo těžký, protože Karla respektuju jako hudebního kritika a jako člověka. Mám ho moc rád. Takže jsem si to tehdy bral trochu osobně a bylo mi z toho dost smutno. Když jsme se o tom pak bavili, navedl mě na tu myšlenku, kterou jsem ti před chvílí popsal. Byl to formativní moment a doslova mě to osvobodilo.

Je pravda, že my všichni si do hudby projektujeme sami sebe.

Proč lidi poslouchají smutné písničky,

když jim je mizerně? Protože ty skladby říkají: „Nejsi sám v tom, co cítíš. My tady pro tebe vždycky budeme.“ Protože někdy pro svoje pocity nemá ta správná slova, nedokážeš to sám se sebou vykomunikovat, najít v sobě klid. A některé písničky ti to můžou dát, protože tě vlastně obejmou, slyší tě. Nabízejí ti nějaký smířlivý narativ. A to mi přijde krásný u jakéhokoliv umění. Když v něm najdeš společný průsečík, který je tak pevný, že ti dá lidský komfort, který nejsi schopný najít jinde.

Zajímá tě jako autora, jak tvoje hudba působí na posluchače? Jestli se u ní dobře baví, dožívají, anebo u ní myjí nádobí?

Jasně že je to pro mě důležité. Není nic lepšího, než když za mnou někdo přijde a řekne, že mu moje písnička jakkoliv

pomohla. A jestli za mnou někdo přijde, aby mi řekl, že se mu u mojí desky dobře luxuje, je to pro mě taky fajn, už jen proto, že měl potřebu to se mnou sdílet.

Když nahráješ písničku, je to vůči ní tak trochu nefér. Zaznamenal jsi ji sice nejlépe, jak jen jsi dokázal, jenže pouze v jejím jednom jediném konkrétním momentu. A ta nahrávka z tvého pohledu pak navždy zůstane jen neustále stárnoucím otiskem. Vlastně pro tebe jako pro autora tak trochu umře. Jakmile ji zaznamenáš, nemůže už nikam dál růst. Takže jakákoliv zpráva o tom, že si žije vesele dál, díky tomu, že někomu říká něco aktuálního, tě vždycky potěší.

Jsme u konce. Čeština, nebo angličtina? Máš bohaté zkušenosti s oběma jazyky.

Textům, ať už jsou v jakémkoliv jazyce,

bychom měli věnovat co nejvíc prostoru. Dáváme místo toho často daleko více energie do věcí, které nikdo nikdy tolik nedocení. Schováváme se za abstraktní zvuky, protože je to pohodlnější a bezpečnější než obnažená slova. Ale zpátky k otázce. Píšu rád v obou jazycích. K angličtině mám blíž, ať už se bavíme o písňových textech, nebo o jazyce samotném, jenže čeština zase dokáže být daleko nemilosrdnější, brutálnější. Angličtina je zpěvná a mnohoznačná, co víc si při psaní písniček přát. Jenže když si naopak dáš tu práci s češtinou, dokážeš všechno pojmenovat daleko konkrétněji. Je to sice tupější nůž, ale bodá daleko blíž srdci. Proto miluju český písničky. A proto Wild Tides budou česky už forever. (na moment se zamyslí) Wild Tides budou česky forever... (smích) ☒

Foto: Matyáš Fous

Pohání mě potřeba něco neustále překonávat, to je takový můj leitmotiv.